

ספרות עברית וכללית על פי תוכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון: רומאן ונובלה

פרק שני: סיפור קצר

פרק שלישי: דרמה

פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שיר שלא נלמד, שירת ביאליק, שירת נתן אלתרמן)

הפרק הראשון (רומאן ונובלה – 32 נקודות) הוא חובה.

משלושת הפרקים השני, השלישי והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות

בכל פרק (לכל פרק – 34 נקודות).

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימת יצירות

ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.

לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

(3) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.

(4) שים לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – רומאן ונובלה

שים לב: פרק זה הוא חובה.
ענה על אחת מן השאלות 1-4 (32 נקודות).

שים לב: על שאלות 1-2 תוכל לענות גם על פי אחד מן הרומאנים ברשימה שבשאלה 3.

1. תאר אירוע שהפר את שגרת החיים של הדמות המרכזית ברומאן או בנובלה שלמדת. כיצד התמודדה הדמות עם אירוע זה? הסבר מה אפשר ללמוד עליה מאופן התמודדותה עם האירוע.

2. כיצד הסביבה החברתית והסביבה הפיזית (מקום, תנאי חיים) משפיעות על חייה של הדמות המרכזית ברומאן או בנובלה שלמדת? הסבר והדגם את דבריך.

3. **שים לב:** על שאלה 3 תוכל לענות רק על פי אחד מן הרומאנים ברשימה שלפניך.

סיפור פשוט, עיר קסומה, ספר הדקדוק הפנימי, מר מאני, מקדמות, שירה, חיי נישואים, התגנבות יחידים, זיכרון דברים, והיום איננו כלה, החטא ועונשו, מאדאם בובארי, אנה קארנינה, המשפט, האמן ומרגריטה, אל המגדלור, בית בודנברוק, מאה שנים של בדידות, הקול והזעם, אור באוגוסט, הדבר

הסבר והדגם כיצד הדמות המרכזית ברומאן שלמדת מנסה להיות נאמנה לערכיה ולהגשים את נטיות ליבה. האם לדעתך הדמות מצליחה בניסיון זה? נמק את דבריך.

4. **אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי**

לפניך דברים שאטיקוס אומר לבתו סקאוט. קרא אותם, וענה על השאלה שאחריהם.

"אייאפשר להבין מישהו באמת בלי לראות את המצב מנקודת המבט שלו [...]"

כיצד דברים אלה משקפים את דמותו של אטיקוס ואת הערכים שהרומאן מטיף להם? הסבר והדגם את דבריך.

פרק שני — סיפור קצר

אם בחרת בפרק זה, עליך לענות על שתיים מן השאלות 5-8 (לכל שאלה — 17 נקודות).

שים לב: על שאלות 5-6 אין לענות על פי הסיפור "הסיף" מאת שמואל יוסף עגנון ועל פי הסיפור "רעידת אדמה בצ'ילה" מאת היינריך פון קלייסט.

5. בחר מסיפור קצר שלמדת מוטיב אחד, תאר את התפתחות המוטיב לאורך הסיפור, והסבר את תרומתו לבניית משמעות הסיפור.

6. האם בסיפור קצר שלמדת העלילה מסתיימת בפתרון או בחוסר מוצא? נמק והדגם את דבריך.

הסיף / ש"י עגנון

7. לפניך קטע מן הדיאלוג בין המספר ובין הסיף. קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו. מכאן ואילך אשתמר, ואפילו נותנים לי כל ארצות תבל ואיים רחוקים איני נוטלך בידי. ענה הסיף ואמר לי, אם אתה לא תקחני יקחוני אחרים.

פרש קטע זה והסבר כיצד הוא משקף את היחס של המספר לסיף, כפי שהוא בא לידי ביטוי בסיפור כולו.

רעידת אדמה בצ'ילה / היינריך פון קלייסט

8. על פי הנובלה "רעידת אדמה בצ'ילה", הסבר והדגם את הקשר בין כוחות הטבע ובין טבע האדם ואת תרומתו של קשר זה לבניית משמעות הנובלה.

פרק שלישי – דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 9-12 (34 נקודות).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"; טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

9. האם בטרגדיה שלמדת אפשר לקבוע באופן חד־משמעי מי הן הדמויות "הטובות" ומי הן הדמויות "הרעות"? הסבר והדגם את דבריך.

10. בטרגדיה הקלסית כל הכרעה של הגיבור משפיעה על חייו ועל חיי הסובבים אותו. הסבר והדגם קביעה זו על פי הטרגדיה שלמדת.

מחזה מודרני (מן המאה ה־19 או מן המאה ה־20)

11. במחזות מודרניים רבים נפגעים ערכים אנושיים ומוסכמות חברתיות.

א. הסבר והדגם מה הם הערכים האנושיים או המוסכמות החברתיות שנפגעו במחזה המודרני שלמדת. (26 נקודות)

ב. האם לדעתך משתמע מן המחזה מה הם הערכים הראויים שעל פיהם יש לנהוג? הסבר והדגם את דבריך. (8 נקודות)

12. האם במחזה המודרני שלמדת אפשר לקבוע באופן חד־משמעי מי הן הדמויות המעוררות הזדהות ומי הן הדמויות המעוררות הסתייגות או סלידה? הסבר והדגם את דבריך. בתשובתך כתוב אם חלוקה זו נשמרת עד סיום המחזה.

פרק רביעי — שירה**(שירת ימי הביניים, שיר שלא נלמד, שירת ביאליק, שירת נתן אלתרמן)**

אם בחרת בפרק זה, עליך לענות על שתיים מן השאלות 13-21:
 על שאלה אחת משירת ימי הביניים או על שיר שלא נלמד (שאלות 13-16),
 ועל שאלה אחת משירת ביאליק או משירת אלתרמן (שאלות 17-21)
 (לכל שאלה — 17 נקודות).

ענה על אחת מן השאלות 13-16.

שירת ימי הביניים

13. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

כְּתָנוֹת פְּסִים / ר' משה אבן עזרא

כְּתָנוֹת פְּסִים / לְבַשׁ הַגֶּן / וְכִסּוֹת רִקְמָה / מְדֵי דְשָׂאוּ,
 וּמְעִיל תְּשַׁבֵּץ / עֵטָה כָּל עֵץ / וּלְכָל עֵין / הִרְאָה פְּלֹאוּ.
 כָּל צִיץ חֲדָשׁ / לְזִמּוֹן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק / לְקִרְאֵת בּוֹאוּ -
 אֶךְ לְפָנֵיהֶם / שׁוֹשֵׁן עֵבֶר, / מְלֶךְ, כִּי עַל / הוֹרֵם כְּסָאוּ.
 יֵצֵא מִבֵּין / מְשֻׁמֵּר עָלָיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת / בְּגָדֵי כְּלָאוּ.
 מִי לֹא יִשְׁתָּה / יֵינוּ עָלָיו - / הָאִישׁ הַהוּא / יִשָּׂא חֲטָאוּ!

הטבע בשיר זה מתואר באמצעות האנשה.

הסבר והדגם קביעה זו. בתשובתך כתוב גם מהי התרומה של ההאנשה לבניית משמעות השיר.

14. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

רְאֵה שְׁמֶשׁ / ר' שלמה אבן-גבירול

רְאֵה שְׁמֶשׁ לְעֵת עָרֵב אֲדָמָה / כְּאֵלוּ לְבִשָּׁה תּוֹלַע לְמִכְסָּה,
 תְּפִשֵּׁט פְּאֵתֵי צִפּוֹן וַיִּמִּין / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמוֹן תְּכַסָּה,
 וְאַרְץ - עֲזָבָה אוֹתָהּ עֲרָמָה / בְּצַל הַלַּיְלָה תְּלִין וְתַחֲסָה,
 וְהִשְׁחַק אֲזִי קָדָר, כְּאֵלוּ / בְּשֵׁק עַל מוֹת יְקוֹתֵי־אֵל מְכַסָּה.

הטבע בשיר זה מתואר באמצעות האנשה.

הסבר והדגם קביעה זו. בתשובתך כתוב גם מהי התרומה של ההאנשה לבניית משמעות השיר.

15. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לְאִטֵּף דְּבָרֵי שִׁירָךְ / ר' שלמה אבן־גבירול

לְאִטֵּף דְּבָרֵי שִׁירָךְ, דְּבוֹרָה, / אֲשֶׁר קָרִית "שְׁמַע" מִפִּיךָ יִקְרָא,
 מִיְחָדָת וּמְאָרְכָת בְּ"אֶחָד" / וּמִתְזַת בְּזִכְרֵךְ רָם וְנוֹרָא,
 אֲשֶׁר נָתַן דְּבִשׁ תַּחַת לְשׁוֹנְךָ / וְשֵׁם לָךְ לְהַדִּיף אוֹיְבֶיךָ מְרָרָה.
 הֲלֹא אִם אֵת בְּעֵינֶיךָ קִטְנָה - / כְּבוֹדָה אֵת וְלָךְ מִשְׁפָּט בְּכוֹרָה.
 חֲמוּדוֹת טְהָרוּ אוֹתְךָ, וְאֵינְךָ / כְּשֶׁרָץ עוֹף אֲבָל צְפוֹר טְהוֹרָה.

הטבע בשיר זה מתואר באמצעות האנשה.

הסבר והדגם קביעה זו. בתשובתך כתוב גם מהי התרומה של ההאנשה לבניית משמעות השיר.

שיר שלא נלמד

16. לפניך השיר "תמונת אמו" מאת דליס*, קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

תמונת אמו/ דליס

תמונת אמו על שלחן העבודה,
 אבא שלי נשק ערב ערב לדממה,
 "מנמו, מאמאקה מיה"**, העין היתה לכה.
 נשיקות אבי זולגות אלי מפורטרט זר.
 לי היא היתה סבתא זכוכית,
 לא קראה לי ספור,
 לא ספרתי לה שכבר למדתי על אושוויץ,
 לא קראתי לה שיר שכתבתי,
 כן קראתי ספר שכתבה,
 האם שגנה פרק נוסף לספרה?
 האם חתמה במספר, או בשמה?
 סבתא שלי סופרת זכוכית,
 רחובות סלוניקי גנוזים במגרות,
 אני משוררת תל אביב,
 מפזרת אביב ברחובות.
 אבא, בינינו, מאפק,
 אבא, בינינו, כבר איננו.

תאר את הקשרים בין הדורות, כפי שהם באים לידי ביטוי בשיר, והסבר שני אמצעים רטוריים המסייעים לעיצוב קשרים אלה.

* דליס (אלאלוף מימון) – משוררת ומבקרת ספרות, ילידת 1953. דליס הוא שם העט שבו היא חותמת על שירה ועל מאמריה. בין ספריה **תלתלים פרועים** (1992), **פתקאות שהשארתי על הרצפה** (2003), **לחזור ולגעת** (2013).
 ** אימא'לה שלי.

ענה על אחת מן השאלות 17-21.

שירת ביאליק

17. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

על השחיטה / חיים נחמן ביאליק

<p>בית 3</p> <p>ואם יש צדק – יופע מייד! אך אם אחרי השמדי מתחת רקיע הצדק יופיע – מגר נא כסאו לעד! וברשע עולמים שמים ימקו; אף אתם לכו, זדים, בחמסכם זה ובדמכם חיו והנקו.</p>	<p>בית 1</p> <p>שמים, בקשו רחמים עלי! אם-יש בכם אל ולא בכם נתיב – ואני לא מצאתיו – התפללו אתם עלי! אני – לבי מת ואין עוד תפלה בשפתי, וכבר אזלת יד אף אין תקוה עוד – עד מתי, עד אנה, עד מתי?</p>
<p>בית 4</p> <p>וארור האומר: נקם! נקמה כזאת, נקמת דם ילד קטן עוד לא ברך השטן – ויקב הדם את התהום! יקב הדם עד תהמות מחשכים, ואכל בחשך וחתר שם כל-מוסדות הארץ הנמקים.</p>	<p>בית 2</p> <p>התלן! הא צואר – קום שחט! ערפני כפלב, לה זרע עם קרדס, וכל הארץ לי גרדס – ואנחנו – אנחנו המעט! דמי מתר – הך קדקד, ויזנק דם רצח, דם יונק ושב על-פתנתך – ולא ימח לנצח, לנצח.</p>

בחר באחד מבתי השיר שבו לדעתך ביטויי הזעם והמחאה חריפים מאוד.

הסבר מדוע בחרת בבית זה. כתוב כיצד מעוצבים בו ביטויי הזעם והמחאה, ומהי תרומתו לבניית משמעות השיר.

שירת נתן אלתרמן

18. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

יֵרַח / נתן אלתרמן

גַּם לְמִרְאָה נֹשֵׁן יֵשׁ רִגַע שֶׁל הַלְדָּת.
שָׁמַיִם בְּלִי צְפוּר
זָרִים וּמְבַצְרִים.
בְּלִילָה הַסְּהוּר מוֹל חֲלוֹנָךְ עוֹמְדָת
עִיר טְבוּלָה בְּבִכֵי הַצְּרָצְרִים.

וּבְרִאוֹתָךְ כִּי דָרְךְ עוֹד צוֹפָה אֶל הַלָּךְ
וְהַיָּרַח
עַל כִּידוֹן הַבְּרוּשׁ
אַתָּה אוֹמֵר – אֵלֵי, הַעוֹד יִשָּׁנֵם כָּל אֵלֶּה?
הַעוֹד מְתָר בְּלַחֵשׁ בְּשִׁלּוּמָם לְדָרֵשׁ?

מֵאַגְמִיָּהֶם הַמַּיִם נִבְטִים אֵלֵינוּ.
שׁוֹקֵט הַעֵץ
בְּאֲדָם עֲגִילִים.
לְעַד לֹא תַעֲקֹר מִמְּנִי, אֱלֹהֵינוּ,
תּוֹגַת צַעֲצוּעֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

בשיר זה המשורר רואה את המציאות באופן ראשוני, מלא תימהון והפתעות.
הסבר והדגם כיצד ראייה זו באה לידי ביטוי בשיר זה.

19. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

ליל קיץ / נתן אלתרמן

דומיה במרחבים שוקת.
בהק הסכין בעין החתולים.
לילה. כמה לילה! בשמים שקט.
כוכבים בחתולים.

זמן רחב, רחב. הלב צלצל אלפים.
טל, כמו פגישה, את הריסים הצעיר.
במגלב זהב פנס מפיל אפים
עבדים שחרים לרחב הרצוף.

רוח קיץ שטה. עמומה. רוגשת.
על כתפי גנים שפתייה נשפכות.
רע ירקרק. תסיסת אורות וקשד.
רתיחת מטמון בקצף השחר.

והרחק לגבה, בנהימה מרעבת,
עיר אשר עיניה זהב מצפות,
מתאדה בזעם, בתימרות האבן,
של המגדלים והכפות.

בשיר זה המשורר רואה את המציאות באופן ראשוני, מלא תימהון והפתעות.

הסבר והדגם כיצד ראייה זו באה לידי ביטוי בשיר זה.

20. לפניך שיר ללא שם מאת נתן אלתרמן, המתחיל במילים "עוד אבוא אל ספך". קרא אותו, וענה על השאלה שאחריו.

עוד אבוא אל ספך בשפתיים כבות.
 עוד אצניח אליך ידים.
 עוד אמר לך את כל המלים הטובות,
 שישגן,
 שישגן עדיו.

כי ביתך העני כה חשך לעת ליל
 ועצוב בו ודאי לאין סוף.
 וחי שפךעו בלי הגיע אליך,
 הוסגרו לחוצות ולתף.

אך פתאם את נוגעת כיד מבהיקה.
 את פולחת כזכר נשכח.
 הדממה שבבלב, בין דפיקה לדפיקה,
 הדממה הזאת
 היא שלך.

פרש את הבית האחרון בשיר, והסבר כיצד הוא מתקשר לבתים שלפניו.

21. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר משְׁמֹר / נתן אלתרמן

1	בית 1	שְׁמֵרִי נִפְשֶׁךָ, כּוֹחֶךָ שְׁמֵרִי, שְׁמֵרִי נִפְשֶׁךָ, שְׁמֵרִי חַיִּיךָ, בִּינְתֶךָ, שְׁמֵרִי חַיִּיךָ, מְקִיר נּוֹפֵל, מִגַּג נְדָלְקָ, מִצֵּל חַשְׁךָ, מֵאֲבוֹן קָלֵעַ, מִסַּכִּיֹן, מִצַּפְרָגִים. שְׁמֵרִי נִפְשֶׁךָ מִן הַשּׁוֹרֶף, מִן הַחֹתֶךָ, מִן הַסְּמוּךְ כְּמוֹ עֶפֶר וְכִמוֹ שְׂמִים, מִן הַדּוּמָם, מִן הַמּוֹחֶכֶה וְהַמוֹשֵׁךְ וְהַמְמִית כְּמִי־בָאָר וְאִשְׁ־כִּירִים. נִפְשֶׁךָ שְׁמֵרִי וּבִינְתֶךָ, שְׁעַר־רֵאשֶׁךָ, עוֹרֶךָ שְׁמֵרִי, שְׁמֵרִי נִפְשֶׁךָ, שְׁמֵרִי חַיִּיךָ.	4	בית 4	עַל פְּנֵי הָרְחוֹב, אֲשֶׁר הַדְּלִיק אֶת הַצֵּלָלִים, עֲכָשׂוּ חֲשָׁרוֹת הַצַּפְרִים אֵינָן עֶפּוֹת, אֲבָל בַּחוּרֶף מְקוֹלָן בֵּין הָעֵלִים כָּל הַשְּׂדֵרוֹת בְּעִיר צוֹנְחוֹת כְּמִטְרָפוֹת. עֲכָשׂוּ שׁוֹתֵקוֹת הֵן, כִּי צִפּוֹר אֵין בֵּין עֵלִים. הַחֲשֶׁךְ בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל וְגַחְלִים.
2	בית 2	הָעִיר חֲשֵׁכָה. אֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מָה זֶה עִם. אֵין עִם יוֹדֵעַ מָה זֶה אִישׁ וּמָה אִשָּׁה. אֵף בַּחוּצוֹת, אֵף בַּחוּצוֹת בְּעָרֵב חֵם, בְּעָרֵב חֵם הַשֶּׁטַח כְּצַחֵק וְכִלְחִישָׁה, רְצִים עַל שְׂתִים הַשָּׁמַיִם וְהַיָּם וְהַשְּׂקִיעָה שׁוֹפְרָדָה מִן הָעוֹלָם וְהַדְּגָלִים וְהַשְּׂפָה הַחֲדָשָׁה הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים, יֵינָם, לַחֲמָם.	5	בית 5	הַחֲשֶׁךְ בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל שֶׁל אוֹתִיּוֹת. מוֹאֵר שְׁלֵטִים שֶׁל אוֹתִיּוֹת וְשֶׁל מְלִים. מֵאֲחוּרֵי מוֹטוֹת בְּרָזֶל וְחִבִּיּוֹת נוֹשֵׂם הַיָּם, גְּדוֹל וְזָר כְּבֵית־חוֹלִים. הַחֲשֶׁךְ בָּא, מוֹאֵר חֲשֵׁמֶל וְאוֹתִיּוֹת. הַחֲשֶׁךְ בָּא, מוֹאֵר מְלִים וְגַחְלִים.
3	בית 3	זֶה עָרֵב מִיֵּץ לְכֹארוֹהָ, זֶה לְכֹארוֹהָ רַק עָרֵב מִיֵּץ טוֹב, יְדוּעַ וְיִשׁוֹן, שָׁבָא לְחֶסֶד וְלְרַחֲמִים, לֹא לְמוֹרָא וְלֹא לְרַחֵשׁ חֲשָׁדוֹת וְדָבָר אֲשֶׁם, שָׁבָא עִם רֵיחַ תְּבִשְׁלִים וְעִם מְנוּרָה אֲשֶׁר תִּאִיר עַד אִם נְנוּחַ וְנִישׁוֹן. רַק עָרֵב מִיֵּץ חֵם וְטוֹב הוּא לְכֹארוֹהָ, רַק עָרֵב מִיֵּץ חֵם שָׁבָא לֹא לְמוֹרָא.	6	בית 6	שְׁמֵרִי נִפְשֶׁךָ הַעֵיפָה, שְׁמֵרִי נִפְשֶׁךָ שְׁמֵרִי חַיִּיךָ, בִּינְתֶךָ, שְׁמֵרִי חַיִּיךָ, שְׁעַר רֵאשֶׁךָ, עוֹרֶךָ שְׁמֵרִי, שְׁמֵרִי יַפְיָךָ, שְׁמֵרִי לִבֶּךָ הַטּוֹב, אֲמַצִּיהוּ בְּיָדֶךָ.
	בית 7	הִנֵּה הָרוּחַ יָד שׁוֹלַחַת וּבְלֵי רַחֵשׁ פְּתָאֵם חֲלוֹן לְאֵט נִפְתָּח בַּחֲשֵׁכָה. אֲמֵרִי מְדוּעַ אֶת צוֹחֶקֶת כְּמוֹ פֶּחַד, אֲמֵרִי מְדוּעַ אֶת קוֹפֵאֵת כְּמוֹ שְׂמֻחָה? אֲמֵרִי מְדוּעַ הָעוֹלָם כֹּה זָר עֲדִין וְאֵשׁ וְמִים מְבִיטִים בּוֹ מִכָּל צֵד? אֲמֵרִי מְדוּעַ בּוֹ מְפָרְפְּרִים חַיִּיךָ כְּמוֹ צִפּוֹר מְבַהֵלָה בְּתוֹךְ כְּפִי־יָד? אֲמֵרִי מְדוּעַ אֶת מְעוּף וְרַעַד רַב כְּמוֹ צִפּוֹר בַּחֲדָר בַּחֲפֹשָׁה אֲשַׁנְּב?			

- בית 8 הגידי למה ואל מי בלי קול בוכה את? אמרי מנין לך, פתיה מאמינה, שהחיים נוצרו לא ללמדנו דעת, כי אם נוצרו כדי לטל את הבינה? אמרי, כיצד? מדוע? מי אמר לך זאת? אמרי, מנין? מי גלה לך את הסוד?
- בית 9 הסכנות רבות ומספרן מאה והן רוכצות אולי במעגל אורב אך לא אותן, אך לא אותן את יראה, רק את נפשך המאהבה והמלאה, המתחלחלת לקול צעד מתקרב, אותה יראת, את הרפה, את השיה, את הרעה, את הרוחצת בדמי לב.
- בית 10 שמרי נפשך, לבך שמרי, שמרי נפשך, שמרי חייך, בינתך, שמרי חייך, אולי האשר בך שוכן והוא דבשך, דבשך החם כדמי לבך ודמעוטיך, דבשך החם והכבד והקשך--- הערב בא. יפה ממנו אין בינתיים. הערב בא. הוא כבר החליף את השמים.
- בית 11 שמרי נפשך, הלא טובות צופן הערב ורק עוד אין לדעת ביד מי ואיך. הלא הרוח, שאיננה מדברת, לא לחנם רכות נוגעת בכתפך. באור ירח וחשמל העיר מוארת. שמרי חייך, בינתך, שמרי נפשך.

בשיר באה לידי ביטוי סערת הרגשות של האב הפונה אל בתו.

הסבר והדגם כיצד באה לידי ביטוי סערת הרגשות בשניים מן הבתים בשיר.

בתשובתך כתוב גם על שניים מן האמצעים הרטוריים שבאמצעותם מעוצבת סערת הרגשות בבתים שבחרת (אמצעי רטורי אחד לכל בית).

בהצלחה!